

Podrobná informace pro uživatele označení původu o přechodných režimech dle ustanovení čl. 11. odst. 1 a 2 nařízení 2019/1753 - lhůta pro zachování mezinárodních zápisů označení původu podle Lisabonské dohody

Dne 26. února 2020 vstoupil v platnost Ženevský akt Lisabonské dohody o označeních původu a zeměpisných označení (dále jen „Ženevský akt“). Jde o mnohostrannou mezinárodní úmluvu spravovanou Světovou organizací duševního vlastnictví (dále jen „WIPO“), jež revidovala dosavadní Lisabonskou dohodu o ochraně označení původu a jejich mezinárodním zápisu (dále jen „Lisabonská dohoda“), již je Česká republika smluvní stranou.

Evropská unie (dále jen „EU“) se stala smluvní stranou Ženevského aktu a v souvislosti s tím přijala nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1753 o opatřeních Unie po jejím přistoupení k Ženevskému aktu Lisabonské dohody o označeních původu a zeměpisných označení (dále jen „nařízení“). Přístup EU k Ženevskému aktu umožní mezinárodní zápis označení původu a zeměpisných označení chráněných na úrovni EU.

Součástí nařízení jsou i přechodná ustanovení týkající se označení původu ze sedmi členských států EU, která jsou již zapsána podle Lisabonské dohody, tedy i označení původu pocházejících z České republiky.

Mezinárodní zápisy těchto označení původu jsou veřejně dostupné v rejstříku¹⁾ vedeném Mezinárodním úřadem WIPO.

Zapsaná označení původu jsou časově neomezeně chráněna v zemích²⁾ Lisabonské dohody, které jim neodmítly právní ochranu na svém území.

Právním základem mezinárodního zápisu podle Lisabonské dohody pocházejícího z České republiky je české národní označení původu téhož znění zapsané v rejstříku vedeném Úřadem průmyslového vlastnictví (dále jen „Úřad“).

přechodný režim dle ustanovení čl. 11. odst. 2 nařízení 2019/1753

Na označení původu pro potraviny a zemědělské produkty, vína a lihoviny, která mají pouze národní zápis (tj. nejsou zapsána v EU) dopadá nyní přechodné ustanovení čl. 11 odst. 2 nařízení³⁾, jehož cílem je umožnit pokračování ochrany cestou mezinárodního zápisu. Toto ustanovení reflektuje princip výlučné pravomoci EU⁴⁾ v oblasti označení původu a zeměpisných označení, v jehož důsledku již nebude možné chránit označení původu a zeměpisná označení na národní úrovni, tedy ani nebude možné zakládat mezinárodní zápis na národním zápisu označení původu.

Z tohoto důvodu ustanovení čl. 11 odst. 2 nařízení vyžaduje, aby se uživatelé rozhodli požádat buď o zápis daného označení původu v EU, nebo o zrušení jeho mezinárodního zápisu. Členský stát je povinen oznámit Evropské komisi (dále jen Komise) příslušnou volbu (a případně podat i žádost o zápis v EU) do dne 14. listopadu 2022.

V případě, že se uživatelé rozhodnou pro zachování mezinárodního zápisu, je třeba, aby u Úřadu podali žádost o zápis označení původu v EU⁵⁾ včetně podpůrné dokumentace

v dostatečném časovém předstihu, aby ji bylo možno projednat na vnitrostátní úrovni a připravit k předání Komisi nejpozději do dne 14. listopadu 2022. V této souvislosti je třeba vzít v úvahu, že řízení o žádosti je časově i věcně náročné.

Po zápisu v EU bude nutné, prostřednictvím Úřadu, provést změny v mezinárodním zápisu pro účely jeho zápisu podle Ženevského aktu, které jej uvedou do souladu se zápisem v EU. Provedení změn u Mezinárodního úřadu WIPO je spojeno s poplatkovou povinností⁶⁾.

Nebude-li podáno žádné vyjádření v této věci, pak po uplynutí lhůty dne 14. listopadu 2022 Úřad bez zbytečného odkladu oznámí Komisi, že mezinárodní zápis bude zrušen a podnikne kroky v tomto smyslu.

přechodný režim dle ustanovení čl. 11. odst. 1 nařízení 2019/1753

Na označení původu pro potraviny a zemědělské produkty, vína a lihoviny, která mají zápis v EU, dopadá přechodné ustanovení čl. 11 odst. 1 nařízení⁷⁾. Ani u těchto označení nebude nadále možné z důvodu výlučné pravomoci EU chránit označení původu a zeměpisná označení na národní úrovni, tedy ani zakládat mezinárodní zápis na národním zápisu označení původu.

Proto ustanovení čl. 11 odst. 1 nařízení vyžaduje, aby se uživatelé rozhodli požádat buď o zápis označení chráněného v EU podle Ženevského aktu, nebo o zrušení mezinárodního zápisu. Členský stát je povinen oznámit Komisi příslušnou volbu do dne 14. listopadu 2022.

V případě, že se uživatelé rozhodnou pro zachování mezinárodního zápisu, je třeba, aby u Úřadu požádali o provedení změn v mezinárodním zápisu pro účely zápisu podle Ženevského aktu, jimiž bude mezinárodní zápis uveden do souladu se zápisem v EU. Provedení změn u Mezinárodního úřadu WIPO je spojeno s poplatkovou povinností⁶⁾.

Nebude-li podáno žádné vyjádření v této věci, pak po uplynutí lhůty dne 14. listopadu 2022 Úřad bez zbytečného odkladu oznámí Komisi, že mezinárodní zápis bude zrušen a podnikne kroky v tomto smyslu.

¹⁾ rešeršní databáze Lisbon Express: <https://www.wipo.int/ipdl/en/search/lisbon/search-struct.jsp>

²⁾ aktuálně 30 států; jejich seznam: https://www.wipo.int/treaties/en/ShowResults.jsp?lang=en&treaty_id=10

³⁾ Čl. 11 odst. 2 nařízení: Členský stát, který je stranou Lisabonské dohody, si ohledně každého z něj pocházejícího označení původu produktu spadajícího do oblasti působnosti některého z nařízení uvedených v čl. 1 odst. 2 tohoto nařízení, které však není podle žádného z těchto nařízení chráněno, na žádost fyzické nebo právnické osoby, jak jsou uvedeny v čl. 5 odst. 2 bodě ii) Ženevského aktu, nebo uživatele ve smyslu čl. 1 bodu xvii) Ženevského aktu, nebo z vlastního podnětu zvolí, zda požádá o:

- a) zápis daného označení původu podle příslušného nařízení; nebo
- b) zrušení zápisu daného označení původu v mezinárodním rejstříku.

Dotčený členský stát oznámí Komisi svou volbu podle prvního pododstavce a podá příslušnou žádost do 14. listopadu 2022.

V případech uvedených v prvním pododstavci písm. a) požádá dotčený členský stát o mezinárodní zápis daného označení původu podle Ženevského aktu, pokud tento členský stát Ženevský akt ratifikoval nebo k němu přistoupil v souladu se zmocněním podle článku 3 rozhodnutí (EU) 2019/1754, do jednoho roku ode dne zápisu zeměpisného označení podle příslušného nařízení. Použije se odst. 1 třetí a čtvrtý pododstavec.

Pokud je žádost o zápis podle příslušného nařízení zamítnuta a související správní a soudní opravné prostředky byly vyčerpány, nebo pokud nebyla učiněna žádost o zápis podle Ženevského aktu v souladu se třetím pododstavcem tohoto odstavce, požádá dotčený členský stát neprodleně o zrušení zápisu daného označení původu v mezinárodním rejstříku.

⁴⁾ rozsudek Soudního dvora EU ve věci C-389/15

⁵⁾ § 18 a násl. zákona 452/2001 o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁾ Pravidlo 8 Společného prováděcího řádu k Lisabonské dohodě o ochraně označení původu a jejich mezinárodním zápisu a k Ženevskému aktu Lisabonské dohody o označeních původu a zeměpisných označeních

⁷⁾ Čl. 11 odst. 1 nařízení: Členský stát, který je stranou Lisabonské dohody, si ohledně každého z něj pocházejícího označení původu produktu chráněného na základě některého z nařízení uvedených v článku 1 tohoto nařízení na žádost fyzické nebo právnické osoby, jak jsou uvedeny v čl. 5 odst. 2 bodě ii) Ženevského aktu, nebo uživatele ve smyslu čl. 1 bodu xvii) Ženevského aktu, nebo z vlastního podnětu zvolí, zda požádá o:

a) mezinárodní zápis uvedeného označení původu podle Ženevského aktu, pokud dotčený členský stát Ženevský akt ratifikoval nebo k němu přistoupil v souladu se zmocněním podle článku 3 rozhodnutí (EU) 2019/1754; nebo

b) zrušení zápisu daného označení původu v mezinárodním rejstříku.

Dotčený členský stát oznámí Komisi svou volbu podle prvního pododstavce do 14. listopadu 2022.

V případech uvedených v prvním pododstavci písm. a) ověří dotčený členský stát v koordinaci s Komisí u Mezinárodního úřadu, zda je pro účely zápisu podle Ženevského aktu třeba učinit nějaké změny podle pravidla 7 odst. 4 společného prováděcího řádu.

Komise prostřednictvím prováděcího aktu zmocní dotčený členský stát, aby učinil nezbytné změny a oznámil je Mezinárodnímu úřadu. Tento prováděcí akt se přijme přezkumným postupem podle čl. 15 odst. 2